

Nyhet från greppa.nu

Har EU:s nitratdirektiv minskat kväveläckaget?

Har nitratdirektivet minskat läckaget av kväve till vattenmiljön? Ja, med i medeltal 16 procent för EU:s 27 länder enligt en ny internationell rapport. Dessutom har direktivet minskat avgången av lustgas, kväveoxider och ammoniak.

Foto: Erik Karlsson

Det har skett en tydlig minskning av kväveläckaget till vattenmiljöer mellan år 2000 och 2008.

En internationell forskargrupp med forskare från Polen, Spanien, Holland och Storbritannien har försökt sig på uppgiften att beräkna vilken skillnad nitratdirektivet gjort under perioden 2000 till 2008. För ett så stort område blir det en grov beräkning och forskarna har tagit sin utgångspunkt i statistik för djurhållning, gödsling och vilka åtgärder som ingår i nitratdirektivets åtgärdsprogram.

Årligt läckage på 13 miljoner ton kväve

Det totala kväveläckaget från det europeiska jordbruket till både luft och vatten var, enligt forskarnas beräkningar, svindlande 13 miljoner ton för år 2008. Av det var merparten, 53 procent, avgång av ofarlig kvävgas (N₂). 22 procent var i form av utlakning (NO₃), 21 procent var ammoniak (NH₃), 3 procent var lustgas (N₂O) och 1 procent var kväveoxider (NO_x). Fyra av de fem förlustvägarna är alltså i gasform.

KÄLLA: Velthof, G.L., Lesschen, J.P., Webb, J., Pietrzak, S., Miatkowski, Z., Pinto, M., Kros, J. & Oenema, O. (2014). The impact of the Nitrates Directive on nitrogen emissions from agriculture in the EU-27 during 2000–2008. *Science of The Total Environment*. Volume 468. S. 1225–1233.

[LÄS MER >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2013-11-05 >>](#)

Lite mindre nitrat i Europas vatten

[2013-04-30 >>](#)

Mer att göra för utnyttjandet av växtnäring i stallgödsel

[2013-02-22 >>](#)

Kväveutsläppen till luft minskar men inte nedfallet

[2013-01-15 >>](#)

Östersjöåtgärdernas top 25

Direktivet har haft effekt

I medeltal hade införandet av direktivet minskat kväveutlakningen med 16 procent till år 2008 jämfört med ett scenario där det inte hade införts. Redan till år 2000 hade utlakningen minskat med 7 procent på grund av direktivet och effekten tilltar alltså med tiden. En unik sak med den nu aktuella studien är att forskarna sätter siffror på att även gasförlusterna av kväve minskat. Ammoniakavgången har minskat med 3 procent, lustgasavgången med 6 procent och kväveoxider med 9 procent. En förklaring till det är minskad kvävegödsling. Det kan direkt minska lustgasavgång från mark, men det får även en indirekt effekt genom att proteinhalten i fodret minskar vilket påverkar ammoniak med mera.

Lågt hängande frukter gav mer

I länder med intensiv djurhållning som Danmark, Holland, Belgien och delar av Frankrike beräknas införandet av nitratdirektivet ha minskat läckaget betydligt mer än genomsnittet. I Holland har direktivet minskat utlakningen med hela 60 procent, i Danmark med 48 procent och i Storbritannien med 36 procent. Detta är alltså minskningar från när direktivet infördes och det beslutades om redan år 1991. Forskarna avslutar med att nitratdirektivet kommer att fortsätta minska kväveläckaget på två olika sätt. Det ena är att med tiden kommer länderna att utpeka fler områden som nitratkänsliga, det andra att de befintliga åtgärdsprogrammen troligen kommer att skärpas.

[Markus Hoffmann](#)

Foto: Mårten Svensson

Minskad kvävegödsling är en av anledningarna till det allt mindre kväveläckaget.

Foto: Mårten Svensson

Ammoniakavgången minskade med 3 procent, lustgasavgången med 6 procent och avgången i form av kväveoxider med 9 procent under tidsperioden.

Foto: Janne Andersson

Särskilt märkbar är minskningen av kväveläckaget i länder med intensiv djurhållning.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Redaktör:
Berit Haggren
0470-692 00
berit@haggren.eu

greppa näringen